

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De ijs, quæ nomini generaliter accidunt. Cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

PARS SECVNDA,
QVÆ EST DE

NOMINE.

CAPVT I.

De iis, quæ nomini generaliter accidunt.

Xplicuimus ea, quæ pertinent ad rationem legendi, & scribendi verba Hebraica. Nunc de partibus orationis, quæ tres sunt apud Hebræos: Nomen *שם* *scem*, cum quo Pronomen conjungunt: Verbum *למד* *pongal*, cui etiam Participium annectunt: & dictio *מלל* *milla*, quæ Præpositiones, Coniunctiones, Aduerbia, & Interiectiones complectitur suo ordine differemus.

I Ac primùm de Nomine in vniuersum dicendum est: deinde de singulis

gulis nominum formis, siue specie-^{Nomini ac-}
 bus. Nomini in vniuersum accidunt^{cidunt qua-}
 quatuor, genus, numerus, casus, & re-^{tuor.}
 gimen genitiui. Genera in Hebraicis^{Genera tria.}
 nominibus tria sunt, masculinum,
 fœmininum, & commune. Neutro
 carent Hebræi, sed pro eo fœmini-
 num vsurpant, vt B. Hieronymus an-
 notauit in Commentario ad finem
 7. cap. Ecclesiastæ: quod etiam interdum
 substantiuè videtur vsurpari,
 זהו *zoth*, hoc, istud, pronomen fœmi-
 ninum, טובה *tova*, bonum, & bonitas.

2 Masculina terminantur quouis^{Masculino-}
 modo, præterquam in ה, præcedente^{rum termi.}
 camets, vel in ת, precedente segol,
 chiriç, vel sciurec, vt דבר *davar*, verbũ,
 איש *isc*, vir. Excipiuntur numeri cardina-
 les, de quibus suo loco.

3 Fœminina terminantur in ה, præ-^{Fœminino-}
 cedente camets, & accentu in vlti-^{rum termi,}
 ma, vt אשה *iscia*, mulier, vel in ת, præ-
 cedente segol, & accentu in penulti-

D ma,

ma, vt קֶשֶׁת *kescieth*, arcus, vel præcedēte chitic, aut sciurec, & accentu in vltima, vt נִפְרִיחַ *gophrith*, sulphur, מַלְכוּת *malcuth*, regnum.

Exceptio.

Sunt tamen præter hæc nonnulla irregularia, quæ sunt fæminina, & tamen non terminantur altero horum modorum, vt רוּחַ *ruach*, ventus, אֶבֶן *even*, lapis: præterea omnia nomina urbium, & regionum, necnon membra, quæ natura sunt gemina, vt עֵין *nghain*, oculus, אוֹז *ozen*, auris, רֶגֶל *regel*, pes, יָד *manus*, & cætera, quocumque terminentur modo, fæminina sunt.

4 Communia terminantur quolibet modo, more masculinorum, & ferè sunt huius generis nomina animalium, vt בָּקָר *bakar*, bos, חַזִּיר *chazir*, sus, &c.

5 Numeri nominum Hebraicorū sunt tres, singularis, pluralis, dualis. Singularis terminatur variis modis,

vt

vt jam diximus. Pluralis in masculi- Modus for-
 nis fit à singulari addito ים, vt à דָּבָר mandi plu-
davar, fit דְּבָרִים *devarim*. In foemini- ralem.
 nis, quæ desinunt in ה, mutatur ipsum
 ה cum puncto camets in וּת, vt à טוֹבָה
tova, bona, fit טוֹבוֹת *tovoth*. In iis, quæ de-
 sinunt in ה præcedente segol, addi-
 tur וּת, vt à קֶשֶׁת *kescieth*, *arcus*, fit קֶשֶׁתוֹת
kesciathoth. In iis quæ desinunt in ה
 præcedente chiric aut sciurec, muta-
 tur vltima syllaba in וּת, vt à גִּפְרִית *go-*
phrit, sulphur, fit גִּפְרִיּוֹת *gophrijot*, à מַלְכוּת
malcuth, regnum, fit מַלְכוּתוֹת *malcijoth*.

Appendix.

Observandum autem est interdum no- Nota:
 mina, quæ in singulari habent termina-
 tionem masculinam, in plurali habere fœ-
 mininam, & contrà, vt אָב *av*, pater, אֲבוֹת
avot, patres, יוֹנָה *jona*, columba, יוֹנִים
jonim, columbæ.

4 Dualis numerus pro utroq; ge-
 nere non differt à plurali, nisi quòd Dualis quòd
 penultima litera in plurali est jod modo diffe-
rat à plurali

D & quiesce

quiescens in chirie, vt אלפים *alaphim*,
multa millia: in duali autem est jod
 mobile sub se habēs chirie, præcedē-
 te patach, vt אלפים *alaphim*, *duo millia*.
 Sortiūtur autem dualem numerum
 ea solū nomina, quæ naturā sunt
 geminata, vt עינים *nghenajim*, *oculi*,
 אזנים *oznajim*, *aures* & horum similia.

Appendix.

Porro sunt quedam nomina, quæ so-
lum habent numerum singularem, vt צאן
tsan, pecus, זהב zahav, aurum: qua-
dam quæ solum habent pluralem, חיים
chajim, vitæ, בתולים bethulim, virgi-
nes, נעורים nenghurim, pueritiæ: qua-
dam quæ solum habent dualem, מיים
maim, aquæ, שמים sciamaim, cæli,
רחים rechaim, molæ.

Casus Hebraei nullos habēt, sed
eos tamen interdum per articulos
designant, qui sunt hi. Genitiuus ה
ha, vel של sciel. Datiuus ל le. Accusati-
uus את eth. Vocatiuus ה ha. Ablatiuus

Nomina Hebraea casus non habent.

Nomina quedam tantum numeri.

מן. Nominatiuus articulo caret: interdum tamen recipit etiam ה *ha* demonstratiuum. Exempli gratia, דָּבָר *davar*, verbum, הַדָּבָר *haddavar*, siue דָּבָר שֶׁל *sciel davar*, verbi, לְדָבָר *ledavar*, verbo, אֶת־דָּבָר *eth davar*, verbum, הַדָּבָר *haddavar*, ô verbum, מִדָּבָר *middavar*, à verbo.

Appendix prima.

Observandum autem est, nullum horum esse purum articulum: siquidem ה, est etiam aduerbium vocandi: ל, אֶת, מִן, & שֶׁ, sunt prepositiones, ut infra docebimus: שֶׁ, ferè non est in usu in diuinis literis, sed solum apud Rabbinos.

Appendix secunda.

Observandum est etiam ה, non solum genitiuo, sed etiam ceteris omnibus casibus jungi posse: pari ratione ל, non solum datiuo, sed etiam genitiuo, & accusatiuo interdum seruire: denique אֶת, non solum accusatiuum, sed etiam nominatiuum, datiuum, & ablatiuum aliquando designare.

D 3 Vide

Vide plura in fine Grammaticæ, ubi de dictionibus indeclinabilibus agitur.

5 Nomen absolutum vocant Hebræi, quando nullus consequitur genitiuus, siue sit illud nomen solum, vt דָּבָר *davar*, *verbum*, siue cum alia voce conjunctum, vt דָּבָר רָאוּ *davar rau*, *verbum viderunt*, דָּבָר אָבָד *davar avad*, *verbum perijt*. Nomen verò dicitur esse in regimine, quum post se genitiuum regit, vt דָּבָר נָבִיא *davar navi*, *verbum propheta*, דִּבְרֵי נְבִיאִים *divre neviim*, *verba prophetarum*. Hic דָּבָר *davar*, & דִּבְרֵי *divre*, sunt in regimine, adeoq; regunt: נָבִיא *navi* autem, & נְבִיאִים *neviim*, genitiui sunt, quamuis articulo careant.

6 Regimen igitur genitiui in masculinis numeri singularis, non mutat ferè nisi puncta longa in breuia, vt שָׂר *sar*, *princeps*, in regimine אֶרֶץ *sar erets*, *princeps terra*. In numero autem plurali aufert literam vltimam,

&

& mutat chirc in tsere, vt שָׂרִים *sa-*
rim, principes, שָׂרֵי אֶרֶץ *sare erets, princi-*
pes terra. In duali aufert similiter vl-
 timam literam, & chirc: & mutat pa-
 tach in tsere, vt עֵינַיִם *nghenajim, oculi,*
 in regimine עֵינֵי יוֹנִים *nghene jonim, ocu-*
li columbarum. At in nominibus fœ-
 mininis, quæ terminantur in ה præ-
 cedente camets, mutatur ה in ח, & ca-
 mets in patach, vt מַלְכָּה *Malca, Regi-*
na, מַלְכַּת מִצְרַיִם *Malcath Misraim, Re-*
gina Aegypti: quæ terminantur in ח,
 nihil mutant, & similiter in plurali
 fœminina omnia nihil mutant.

CAP. II.

*De variis nominum formis, & de
 gradibus comparationis.*

Nomina apud Hebræos, vt
 etiam apud alias gentes, alia
 sunt propria, alia appellati-
 ua, in quibus nihil aliud notandum
 occurrit, quàm quod propria nomi-